

Deklarácia
Fórum regiónov krajín Vyšehradskej skupiny
12 októbra 2004

Preambula

Plniac rozhodnutia Deklarácie podpísanej zástupcami našich regiónov počas stretnutia v Krakove na prípravnej konferencii dňa 21. mája 2004, týmto slávnostne vyhlasujeme, že našim zámerom je trvalá a viacstranná spolupráca medzi samosprávou a spoločnosťami regiónov Vyšehradskej skupiny.

Túto spoluprácu chceme viesť v rámci fóra regiónov krajín Vyšehradskej skupiny, ktoré by sa malo stať organizačným základom pre naše spoločné iniciatívy.

Fórum regiónov krajín Vyšehradskej skupiny vzniká ako dobrovoľné združenie regionálnych samosprávnych spoločností, ktoré spájajú tak územné, ako aj kultúrne a historické väzby a spoločné výzvy spojené so sociálnym a hospodárskym rozvojom, najmä v kontexte členstva našich krajín v Európskej únii.

Sme presvedčení, že Fórum regiónov krajín Vyšehradskej skupiny bude znamenať novú kvalitu vo vzájomných vzťahoch, ktorá prispeje k posilneniu postavenia regionálnych samospráv, rozvoju moderných podôb kooperácie občanov, inštitúcií a verejnej správy, umožní lepšie vyjadriť naše postoje, týkajúce sa otázok v regionálnych oblastiach a napomôže všestrannému, kohéznemu a konkurenčnému hospodárskemu rozvoju celého územia strednej Európy.

Organizácia spolupráce

Ako členovia – zakladatelia Fóra regiónov krajín Vyšehradskej skupiny sme si vedomí, že každá iniciatíva, ktorá sa zakladá na vôli spolupracovať, aby mohla existovať v praxi, potrebuje konkrétne organizačné štruktúry.

Navrhujeme, aby základnou formou pôsobnosti fóra, rokovaní o odborných otázkach a dohôd o smeroch spolupráce, boli pravidelné plenárne konferencie Fóra regiónov krajín Vyšehradskej skupiny, organizované pravidelne raz do roka jednotlivými členskými regiónmi. Druhé Fórum bude organizovať Bratislavský samosprávny kraj.

Spolupráca v rámci fóra sa bude tiež uskutočňovať v rámci pracovných a projektových skupín, ktoré budú vznikať podľa potreby a podľa záujmov členských regiónov. Za účelom jej intenzifikácie sa regióny obracajú k svojim vládam s apelom na zvýšenie prostriedkov do Vyšehradskeho fondu.

Za účelom vytvorenia organizačných podmienok a pozadia pre spoluprácu, Fórum regiónov krajín Vyšehradskej skupiny zriaďuje technický sekretariát, ktorého hlavnou úlohou je organizácia a koordinácia výmeny informácií medzi členskými regiónmi a organizovanie pravidelných stretnutí členov fóra. Dôležitou úlohou sekretariátu bude usmerňovanie aktivít členov fóra smerom k riešeniu pre regióny významných problémov, ako aj iniciovanie nových projektov a činností v rámci pracovných skupín. Sekretariát bude zriadený na prechodnú dobu a postupne bude zriaďovaný všetkými členskými regiónmi fóra. Prvý sekretariát z organizačných dôvodov bude zriadený Malopoľským vojvodstvom. Ďalšie regióny, ktoré budú zriaďovať sekretariáty na jednoročné obdobie, budú určované v priebehu plenárnych konferencií fóra.

Politické konzultácie

Sme presvedčení, že ohľadom otázok, ktoré sa týkajú všetkých účastníkov fóra, by jedným z dôležitých nástrojov fóra na dosiahnutie jeho cieľov mali byť politické konzultácie medzi zástupcami samospráv. Tieto sa budú týkať hlavne regionálnej politiky Európskej únie a využitia štrukturálnych fondov. Najmä v regionálnej politike Európskej únie je dôležité posilnenie decentralizačných procesov. Pri využívaní štrukturálnych fondov je potrebné, aby regióny získali priamy vplyv na rozdeľovanie zdrojov financovania.

Podľa nás, prirodzeným miestom takýchto konzultácií by sa mal stať Výbor regiónov Európskej únie, na ktorom sa zúčastňujú naši zástupcovia.

Preto plánujeme zamerať činnosť na organizáciu pravidelných stretnutí členov Výboru regiónov EÚ z krajín Vyšehradskej skupiny počas každého plenárneho zasadnutia fóra.

Tieto stretnutia budú miestom pre konzultáciu našich postojov, prípadne otázok, ktoré sú predmetom rokovania Výboru regiónov, diskusií a výmenu skúseností v oblasti politiky spoločenstiev, prípravy spoločných podujatí na európskom fóre, vrátane vlastných návrhov pre Výbor regiónov EÚ.

Budeme sa snažiť nadviazať blízku politickú spoluprácu, v oblastiach pre naše regióny významných rozhodovaní, prijímaných na fóre Výboru regiónov Európskej únie.

Iniciatívne návrhy

Vyšehradské monitorovanie. *Skutočná spolupráca vyšehradských regiónov bude možná, ak sa zblížia národy týchto krajín, ak začnú priamo spolupracovať regióny, miestne spoločenstvá, podnikatelia, mimovládne organizácie a s vedomím spoločného záujmu budú realizovať spoločné ciele. Vyšehradské monitorovanie, vytvorené na pôde univerzít v regiónoch - členov fóra, sa bude zaoberať monitoringom miestnych a regionálnych javov a problémov, spojených so spoluprácou krajín Vyšehradskej skupiny. Cieľom monitoringu bude zabezpečenie aktuálnych informácií pre členov fóra regiónov krajín Vyšehradskej skupiny, ktoré im umožnia posúdiť hlavné problémy a stav realizácie spoločných návrhov, hodnotiť výsledky a zisťovať bariéry. Monitoring by mal zahrňovať :*

- *úroveň decentralizácie v jednotlivých krajinách, kompetencie miestnych samospráv, systém financovania.*
- *stav a súdržnosť sietí technickej a sociálnej infraštruktúry.*
- *rozvoj dopravnej infraštruktúry „sever – juh“*
- *vzájomnú spoluprácu subjektov vyšehradských krajín a riešenie problémov s touto spoluprácou spojených.*
- *prieskum postojov občanov v jednotlivých krajinách v oblasti existencie, cieľov a smerov rozvoja fóra regiónov krajín Vyšehradskej skupiny, zisťovanie obáv, očakávaní, zmien vyšehradského povedomia.*
- *porovnávací výskum stratégií regionálneho rozvoja regiónov – členov fóra a pravidelné hodnotenie stavu ich socio-ekonomickej kohézie a porovnávanie určujúcich činiteľov.*
- *zriadenie databázy dobrých skúseností a projektov.*
- *prehodnotenie systému integrovania regiónov krajín V-4 do systému NUTS tak, aby bol zohľadnený aspekt ich sociálnej a ekonomickej úrovne.*

Festival Vyšehradskej kultúry

Podľa názoru, že kultúra je dôležitým faktorom budovania sebavedomia regiónov, ako aj spoločenskej a občianskej integrácie, s prihliadnutím na bohatstvo a rôznorodosť kultúr našich regiónov, rozhodli sme sa organizovať každý rok Festival vyšehradskej kultúry, ktorý sa bude konať v regióne, ktorý plnil úlohu hostiteľa Fóra regiónov krajín Vyšehradskej skupiny v predchádzajúcom roku. Cieľom festivalu je popularizovať kultúru pomocou medziregionálnej spolupráce, podporovať činnosť regionálnych kultúrnych inštitúcií (kultúrnych stredísk, múzeí, opier, filharmónií, výstavných siení, kín, divadiel a pod.) Festival bude využívať nasledujúce formy: koncerty, divadelné prehliadky, umelecké workshopy, monografické publikácie, rozhlasové koncerty v regionálnych rozhlasoch, podujatia pre deti a mládež, výstavy umeleckých diel, výstavy v oblasti ochrany kultúrneho dedičstva (nehnutelné historické pamiatky, archívne pamiatky, etnografia a pod.), tvorba webových portálov, tvorivá činnosť s využitím moderných médií a informačných technológií.

Uvedené projekty predstavujú návrhy, ktoré budú tvoriť rozsah spolupráce v najbližších mesiacoch. Za ich realizáciu teraz a v budúcnosti bude zodpovedný technický sekretariát. Všetky regióny, ktoré sú členmi fóra môžu predkladať svoje návrhy na ďalšiu spoluprácu.